

2. Визначити акти *acquis communautaire*, що регулюють правовідносини у сфері фізичного виховання та спорту;
3. Перекласти визначені акти європейського законодавства українською мовою;
4. Здійснити комплексний порівняльний аналіз;
5. Визначити перелік законопроектних робіт;
6. Провести офіційну систематизацію законодавства (у нашому випадку облік та інкорпорацію):

Так, процес пристосування України до європейських стандартів, буде довгим та тісно пов'язаним з існуючими економічними, суспільними та культурними змінами, у свій час характерними для інших держав на шляху входження до складу ЄС. Нам треба не забувати, що спортивна європейська орієнтація нашої країни до будівництва ефективної системи фізичного виховання та спорту, а починати це треба з «фундаменту» – законодавчої основи.

ВИСНОВКИ. Підводячи певні підсумки, ми маємо можливість констатувати наступне:

1. Загальний аналіз законодавства України та країн ЄС у сфері фізичного виховання та спорту дозволив виявити певні недоліки в національному законодавчому масиві, що досить негативно впливає на досягнення державою задекларованих цілей з розвитку масового спорту і активного залучення до цього процесу різних груп населення.
2. Приведення нормативно-правових актів України до *acquis communautaire* ЄС в рамках євроінтеграційних процесів є невід'ємною складовою процесу реформування національної сфери фізичного виховання та спорту.
3. Внесення змін та доповнень до проекту Закону України «Про фізичне виховання та спорт» в питаннях активного залучення до масових занять фізичним вихованням та спортом різних груп населення з урахуванням законодавчого закріплення механізму фінансування та систематизація національного законодавства сфери фізичного виховання та спорту дозволить підвищити ефективність процесу фізичного виховання різних груп населення.

ПЕРСПЕКТИВАМИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ вважаємо аналіз стану функціонування інституційної складової процесу управління сферою фізичного виховання та спорту в контексті євроінтеграційних процесів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Actualis problems of European integrationem Ucraina: documenta 7 regio. Scientific et declarationes conf. 14 may 2010 anno, Dnipropetrovsk / on imp. edition L.L. Prokopenko. - D.: DRIDU NADU, 2010.- 440 pages.
2. International Charter of Physical Education et Sport, UNESCO; Charter of International Document 21.11.1978
3. Basics of iura unionem Europaeam: latin materials / Edited by Professor ph.d. member AlrS Ucraina M. V. Buromensky. Kharkiv: domus editoria «FINN», 2010. – 392 pages. ISBN 978-966-8030-65-9
4. Попрошаєв О. В. Нормативно-правові аспекти організації навчальної дисципліни «Фізичне виховання» у вищих навчальних закладах України / О.В. Попрошаєв, С.Г. Зінченко, Д.О. Каратаєв, С.О. Фішев // Педагогіка, психологія та методико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: зб. Наук. Праць / за ред. С.С. Єрмакова, Х., 2010. – С. 74-76.
5. Теорія держави і права [Текст]: підручник / [Петришин О.В. та ін.]; за ред. д-ра юрид. Наук, проф., акад. НАПрН України О.В. Петришина; Нац. Ун-т «Юрид. Акад. України ім. Ярослава Мудрого». – Х.: Право, 2014. – 366 с.
6. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (ратифікована Законом України від 16 вересня 2014 року 1678-VII) // Офіційний вісник України від 26.09.2014, № 75, том 1, стор. 83, стаття 2125.

УДК 615.82.796.011.3

Єфіменко П. Б.

Харківська державна академія фізичної культури

ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ВИВЧЕННІ ЛІКУВАЛЬНОГО МАСАЖУ МАЙБУТНІМИ РЕАБІЛІТОЛОГАМИ

Висвітлено значущість дисципліни «Лікувальний масаж» при підготовці фахівців з фізичної реабілітації. Розглянуто зміст метода мозкової атаки в межах сценарію ділової гри з даної дисципліни. Встановлено ефективність методу мозкової атаки у формуванні готовності майбутнього реабілітолога до самостійної діяльності на робочому місці.

Ключові слова: лікувальний масаж, інновація, креативний підхід, мозкова атака, ділова гра, методика процедури, диференційований підхід.

Єфіменко П.Б. Инновационный подход к учебному процессу при изучении лечебного массажа будущими реабилитологами. Представлена значимость дисциплины «Лечебный массаж» при подготовке специалистов по физической реабилитации. Рассмотрено содержание метода мозговой атаки в рамках сценария деловой игры по данной дисциплине. Установлена эффективность метода мозговой атаки в формировании готовности будущего реабилитолога к самостоятельной деятельности на рабочем месте.

Ключевые слова: лечебный массаж, инновация, креативный подход, мозговая атака, деловая игра, методика процедуры, дифференцированный подход.

Iefimenko P.B. Innovative approach to educational process at the study of mass therapy for future physiotherapists. The article deals with one of the most effective facilities of physical rehabilitation namely massotherapies'. Its efficiency is historically confirmed and nobody doubts in relation to efficiency of its application with the aim of privation of man's organism from different pathology. Exposed here is he fact that in higher educational establishments of physical education and sport, a massage for bachelors preparation of directions «Health of man» and for masters on specialty «Physical rehabilitation» the «Medical massage» is one of professional disciplines. But unfortunately this discipline is limited to the insufficient amount of academic hours

which results in automatic memorizing of private methodologies of this procedure excepting to differentiated approach to individual patients at performing of massage procedure. It is revealed that creative approach to study both from the part of teacher and from the part of student allows to educe non-standardness of creative potential for all participants of educational process. Such approach of stimulation of creative activity of students is an operative method of cerebral Storm. While studding the discipline «mass therapy», it consists in the necessity of exposure for short time of the most of varieties of decision of the problems set before the procedure within the limits of certain situation and with a further discussion and selection of the necessary variant of private methodology. It is revealed that practical applications of medical massage conducted in the framework of business game with the use of the brainstorming method assist reduction of time to take right decision in relation to the setting differentiated methodology of mass therapy at the certain illness. They promote the level of professional preparation of future specialists in a physical rehabilitation and form their readiness for independent activity in the workplace.

Key words: *massotherapies”, innovation, creative approach, brainstorming, business game, methodology of procedure, differentiated approach.*

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Здоров'я людини, це найцінніше, що в неї є. Над його укріпленням працює велика кількість провідних фахівців певних напрямів діяльності, серед яких провідне місце має фізична реабілітація. Вона спрямована як на профілактику, так і на усунення різних патологічних проявів у стані здоров'я організму людини. Одним із найефективніших її засобів є лікувальний масаж. Ефективність цієї процедури історично підтверджена і ні в кого не виникає сумнівів щодо його застосування з метою позбавлення від різних патологічних станів. Подібна ефективність масажу привертає увагу багатьох людей. А великий попит на цю процедуру і бажання як найскоріше нею оволодіти привів до того, що з'явилась багата кількість різних шкіл та курсів з масажу різної якості викладання і терміну навчання. Якість такого навчання цілком залежить від кваліфікації того, хто за це береться. А у багатьох з них її як раз і бракує. Буває й таке, що береться за основу якась доступна в продажу книжка, яку просто переказують на заняттях демонструючи масажні прийоми в межах свого уявлення. Найчастіше таке навчання закінчується засвоєнням типової методики масажу однакової на всі випадки життя. А його назва залежить від того де його виконують. На стадіоні – спортивний, у лікарні - лікувальний і так далі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вищих навчальних закладах фізичного виховання і спорту масаж викладається як загальноосвітня дисципліна для студентів усіх напрямів підготовки. А в бакалавраті напрямку підготовки «Здоров'я людини» і у магістратурі за спеціальністю «Фізична реабілітація», спортивний та лікувальний масаж є однією з фахових дисциплін. Ці навчальні предмети ґрунтуються на багаторічному досвіді їх викладання у ВНЗ саме цього профілю. Як результат в Україні було захищено дві дисертаційні роботи. Одна – з викладання усіх видів масажу, інша – із застосування спортивного масажу (П.Б.Єфіменко, 2003 р., Р.Є. Руденко, 2006 р) [3, 8]. Стосовно викладання окремих видів масажу також є певна кількість досліджень, які розкривають особливості підготовки фахівців, як зі спортивного, так і з лікувального масажу [4, 7, 9]. Поширюється увага до викладання методичних особливостей опанування гігієнічним масажем та самомасажем, як засобом здорового способу життя студентів різних профілів навчання [5]. Однак не зважаючи на таку увагу особливостям педагогічного процесу з навчання різним видам масажу, на наш погляд, використано ще не всі можливості його вдосконалення. Як будь яка інша навчальна дисципліна, «Лікувальний масаж», на жаль, обмежується певною кількістю навчальних годин, що приводить до автоматичного заучування приватних методик цієї процедури й унеможливує засвоєння диференційованого підходу до окремої людини при певному захворюванні. Сучасний освітній простір вищих навчальних закладів України вимагає постійного вдосконалення педагогічного процесу, впровадження інноваційних педагогічних методик і технологій викладання різних навчальних дисциплін. У педагогічному процесі інновація означає введення нового в мету, зміст, методи і форми навчання та виховання, організацію спільної діяльності викладача і студентів [2]. Тут найбільш актуальним стає креативний підхід до навчання як з боку викладача, так і з боку студента, що дозволяє виявити нестандартність творчого потенціалу в усіх учасників навчального процесу [1]. Робота в цьому напрямі може сприяти підняттю рівня підготовки майбутніх реабілітологів у галузі лікувального масажу .

Формулювання мети та завдань роботи.

Метою нашої роботи було сприяти вдосконаленню навчального процесу з опанування майбутніми реабілітологами дисципліною «Лікувальний масаж».

Завданням дослідження було: 1. Виявити активний метод навчання практичним діям майбутнього реабілітолога, для підвищення рівня оволодіння лікувальним масажем. 2. Визначити ефективність виявленого методу опанування практичними діями фахівця з лікувального масажу у медичному закладі у зрівнянні з існуючою методикою навчання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Креативні методи навчання зорієнтовані на створення творчих освітніх вирішень [6]. Серед них можна виділити оперативний метод мозкової атаки, спрямований на вирішення проблеми на основі стимулювання творчої активності, при якому учасникам обговорення пропонують висловлювати як можна більша кількість варіантів рішення. Цей метод складається з етапів: 1) постановка проблеми; 2) генерація ідей; 3) угруповання, відбір і оцінка ідей. [10]. Виходячи з існуючих формулювань самого поняття цього методу, при вивченні дисципліни «Лікувальний масаж», він полягає в необхідності виявлення за короткий час найбільшої кількості різновидів вирішення поставленого перед процедурою завдання в межах певної умовної ситуації (умовного захворювання), з подальшим обговоренням та відбором необхідного варіанту приватної методики цієї процедури. Студенти, майбутні реабілітологи, які вивчають лікувальний масаж, згідно існуючої програми, на попередньому курсі вже оволоділи теоретичними знаннями та практичними навичками техніки та методики проведення гігієнічного та спортивного масажу за класичною системою. Крім загальних дисциплін медико-біологічного циклу таких як анатомія, фізіологія, біохімія, гігієна, вони вже мали когнітивні знання фахової спрямованості з реабілітації при захворюваннях внутрішніх органів, нервової системи, в хірургії, ортопедії і травматології. Це дозволило на практичних заняттях з лікувального масажу, ставити конкретні завдання перед сеансом масажу й диференціювати процедуру враховуючи певні індивідуальні відхилення у стані здоров'я умовної хворої людини.

Конкретні завдання до складання методики масажу при певному захворюванні здійснювались у такій послідовності:

- 1.Оголошувався патогенез захворювання, тобто розкривалися особливості розвитку патологічних змін в організмі людини в процесі певного захворювання.
- 2.Враховуючи стан умовного хворого, виявлялись можливі протипоказання до масажу.
- 3.Ставилися певні конкретні 2-3 завдання, щодо усунення патологічного стану в організмі умовного хворого засобами масажної процедури.
- 4.Спираючись на особливості фізіологічного впливу системи масажу якою оволодівали студенти, визначалась локалізація його проведення.
- 5.Враховуючи стан умовного хворого, а також особливості фізіологічної дії та механічного призначення окремих масажних прийомів, складалась типова методика проведення масажної процедури. Тут підбирались певні прийоми й встановлювалась послідовність і дозування їх проведення.

Заняття з даної навчальної дисципліни проводилось у межах ділової гри, яка передбачала визначення конкретної системи правил, додержання яких приводило всіх учасників до необхідності відображення гри як цілого, а саме до засвоєння орієнтовної структури відтворної діяльності фахівця з лікувального масажу. Таким чином, відмітною ознакою ділової гри при вивченні дисциплін з різних видів масажу є акцентування на придбанні її учасниками навиків у своїй майбутній професійній діяльності [4]. Для найближчого приближення учасників ділової гри з дисципліни «лікувальний масаж» до умов їх майбутньої професійної діяльності, академічна група перетворювалась в гетерогенну. Для цього кожній парі оголошувались певні умови стосовно місця проведення масажної процедури, часу дня, індивідуальних особливостей організму умовного хворого. Розподіл обов'язків кожного учасника наведено в типовому сценарії проведення ділової гри при вивченні майбутніми реабілітологами дисципліни «Лікувальний масаж» (таб. 1).

Таблиця 1

Типовий сценарій ділової гри практичного заняття з лікувального масажу

Учасники гри і розподіл функцій між ними	Поточна діяльність учасників гри
<p>Викладач. Оголошує патогенез умовного захворювання. Ділить присутніх на пари для подальшого почергового виконання ролі масажиста і масажованого. Розподіляє умови практичного заняття персонально для кожної пари студентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - стан нервової системи: збудженість або загальмованість та пригніченість; - час дня: ранок, день або вечір; - умови проведення процедури: амбулаторія або стаціонар. 	<p>Стежить за правильністю відповідей і виконання своєї ролі кожного з учасників даної ділової гри. Під час проведення сеансу масажу вчасно попереджує можливі помилки .</p>
<p>Масажист. Враховуючи отримані умови заняття, вказує на можливе знаходження патологічного стану масажованих тканин і виявляє локалізацію масажної процедури. Визначає інтенсивність та швидкість її проведення. Після чого виявляє диференційну методику лікувального масажу. Дає вказівки умовному хворому щодо вихідного положення.</p>	<p>Проводить сеанс масажу на умовному хворому згідно визначеної диференційованої методики. Зосереджує увагу на патологічному стані масажованих тканин, контролюючи поточні зміни у їх стані. Періодично цікавиться станом умовного хворого та можливими неприємними або больовими відчуттями.</p>
<p>Масажований. Під час процедури виконує вимоги масажуючого щодо прийняття необхідного вихідного положення, не заважає йому своїми діями.</p>	<p>Зосереджує увагу на відчуттях у масажованих тканинах. Інформує масажуючого про можливі неприємні відчуття і усі зміни свого стану.</p>
<p>Усі учасники гри. Підведення підсумків проведеної ділової гри</p>	<p>Масажуючий. Повідомляє про свої поточні спостереження за станом умовного хворого, обґрунтовує свої дії під час проведення процедури. Масажований. Повідомляє про свої відчуття під час масажу і вказує на помічені помилки. Дає свою оцінку дій масажуючого. Викладач. Підбиває підсумок проведеної ділової гри за оголошеною темою. Аналізує і оцінює діяльність усіх її учасників.</p>

Академічні заняття з оволодіння приватними диференційованими методиками лікувального масажу при певних захворюваннях в межах запропонованої ділової гри проводились на практичних заняттях з лікувального масажу у студентів першої академічної групи IV курсу напряму підготовки «Здоров'я людини» освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» Харківської державної академії фізичної культури. Для порівняння у студентів другої академічної групи заняття проводились за звичайною послідовністю: оголошення теми, постановка завдань до процедури, демонстрація ключових моментів методики, що вивчають. Після чого вони проводили сеанс масажу усі за однаковими умовами. Оцінювання результатів підсумкового контролю знань, умінь та навичок проводилось за кредитно-модульною системою (ESTS). За його результатами було виявлено, що показники студентів першої академічної групи перевищують показники успішності студентів другої групи на 21 %. Крім цього, під час проходження клінічної практики в медичних закладах м. Харкова, студенти першої групи виглядали більш впевненішими, а за результатами медичного контролю за станом хворих, яким проводили лікувальний масаж в кількості 10 процедур, вони мали більш стабільні результати.

ВИСНОВКИ

1. Огляд літератури з інноваційних педагогічних методик і технологій, що застосовують при підготовці фахівців

різних спеціальностей, виявив, що стимулюванню творчої професійної активності студентів, майбутніх реабілітологів, при вивченні дисципліни «Лікувальний масаж» буде сприяти метод мозкової атаки в межах проведення ділової гри.

2. Практичні заняття з лікувального масажу, що проводились в межах сценарію ділової гри із застосуванням методу мозкової атаки, сприяють скороченню часу прийняття вірного рішення щодо складання диференційованої методики лікувального масажу при певному захворюванні. Вони підвищують рівень професійної підготовки майбутніх фахівців реабілітологів у галузі лікувального масажу і формують готовність до самостійної діяльності на робочому місці.

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ. Планується використання результатів даного дослідження у навчальному процесі з вивчення інших засобів фізичної реабілітації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Булка Н.І. Креативність і соціальна компетентність / Н.І. Булка // Практична психологія та соціальна робота. – № 10. – 2001. – С. 46-49.
2. Дубасенюк О.А. Інноваційні навчальні технології – основа модернізації університетської освіти // Освітні інноваційні технології у процесі викладання навчальних дисциплін: Зб. наук.-метод. праць / За ред. О.А. Дубасенюк. – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2004. – С. 3-14.
3. Єфіменко П.Б. Педагогічні умови забезпечення різнорівневої професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури: дис... канд. пед. наук.: 13.00.04 / Харківський державний пед. ун-т. ім. Г.С. Сковороди. – Х.: 2003.- С. 86-184.
4. Єфіменко П.Б. Розвиток професійної компетентності студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту на практичних заняттях зі спортивного масажу / П.Б. Єфіменко // Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фіз. культ. і спорт).- вип. 3К (45) 14.- К.: Вид-во ім. М.П. Драгоманова, 2014.- С. 72-77.
5. Kanishcheva O.P. Masazh ta inshi zasobi vidnovlennya pratsezdatsnosti organizmu studenta: navchal'niy posibnik / O.P. Kanishcheva. – Kh.: KhNADU, 2014. – 124s.
6. Koval'chuk G.O. Aktivizatsiya navchannya v ekonomichniy osviti: Navch. posibnik / G.O.Koval'chuk. - 2-ge vid., dop. - K.: KNEU, 2003. - 298 s.
7. Pidkopay D.O. Pidgotovka sportyvnoho masazhysta: navchal'niy posibnik / D. Pidkopay. Kharkiv: KhDAFK, 2005. – 104 s.
8. Rudenko R.Є. Vplyv vidnovnoho masazhu na spetsial'nu pratsezdatsnist' kvalifikovanykh bortsiv ta vazhkoatletiv u peredzmagal'nomu mezotsikli: avtoref. dis. na zdobuttya stupenya kand. nauk z fizichnoho vikhovannya ta sportu: spets. 24.00.01 «Olimpiys'kiy i profesiyinyy sport» / R.Є. Rudenko. L'viv, 2006. – 20 s.
9. Rudenko R.Є. Metodologichni aspekty vykladannya distsipliny «Masazh» u vishchikh navchal'nykh zakladakh fizychnogo vikhovannya i sportu z urakhuvannyam osvith'o-kvalifikatsiyynogo rivnya studentiv / Romana Rudenko // Fizychna kul'tura, sport ta zdorov'ya natsii: zb. nauk. pr. Vinnitsya, 2011, – Vip. 12, t. 1, – S. 332 – 337.
10. Starikov P. A. Pivovye perezhivaniya i tekhnologii tvorchestva: uchebnoe posobie. — Krasnoyarsk: filial NOU VPO «Sankt-Peterburgskiy institut vneshneekonomicheskikh svyazey, ekonomiki i prava» v g. Krasnoyarske, 2011. – 92 s.

УДК: 371.134

Жигадло Г. Б.

Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського

ОСНОВНИ НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ ІСТОРИЧНОГО ДОСВІДУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ СПОРТИВНИХ ІГОР В УМОВАХ СВІТОВИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

У даній статті висвітлено напрями використання історичного досвіду професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації спортивних ігор.

Ключові слова: фізична культура, освіта, професійна підготовка, методична підготовка, нормативні документи.

Жигадло Г.Б. Основные направления использования исторического опыта подготовки будущих учителей физической культуры к организации спортивных игр в условиях мировых интеграционных процессов. В данной статье освещены направления использования исторического опыта профессиональной подготовки будущих учителей физической культуры к организации спортивных игр.

Ключевые слова: физическая культура, образование, профессиональная подготовка, методическая подготовка, нормативные документы.

Zhygadlo G.B. The main directions of use of the historical experience of professional training of future teachers of physical culture to organization of sports games in terms of the global integration processes. This paper focuses on areas of historical experience of professional training of future teachers of physical culture to organization of sports games. Content-procedural analysis of methodological training as a componental part of professional training in the integration process allowed to justify such creative use of educational achievements of national school: the updating curriculum based on the transition to multi teacher training; the creation the system of methodical preparation of teachers of physical education in every kind of university; the application of integration ideas in a return to the personal experience of teaching training generalist staff; the establishment of a regional university research and teaching facilities; the development of flexible variable degree programs prepare teachers. Prior to the higher education of Ukraine was outlined the problem on the one hand, the inheritance and saving all of the achievements of the Soviet education system, which in certain periods of its history was one of the leading in the world, and on the second, - the inclusion to the national education system of the best practices of other countries. Successful resolution of these problems is